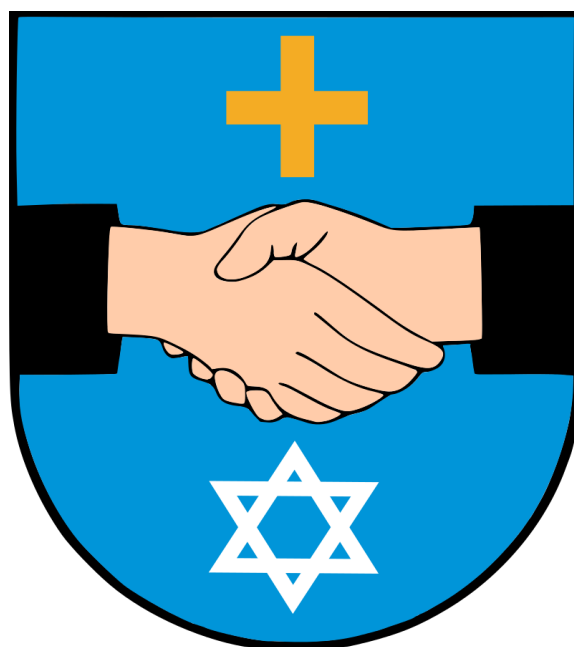

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEJ
STRATEGII ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
MIASTA I GMINY KOLBUSZOWA
NA LATA 2019 – 2026**

za 2020 r.

WPROWADZENIE

Tworzenie lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych przez gminy wynika wprost z art. 17 ust. 1, pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej z 12.03.2004 r., który stanowi, że: „Do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Strategia ma na celu przeciwdziałać marginalizacji osób i rodzin. Jej priorytetem jest wspieranie osób w niedostatku, bezrobotnych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, dążenie do minimalizacji skutków niepełnosprawności, ograniczenie negatywnych skutków starości.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została opracowana na lata 2019-2026 i przyjęta została uchwałą nr XVI/200/19 Rady Miejskiej w Kolbuszowej z dnia 11.12.2019 r.

Koordinowanie i monitorowanie strategii powierzono Miejsko - Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kolbuszowej, który został zobowiązany do corocznego przekazywania sprawozdania z jej realizacji.

Strategia ta wpisuje się w aktualne strategie i programy przyjęte przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, województwo podkarpackie, samorząd powiatu kolbuszowskiego oraz samorząd gminy.

CEL STRATEGICZNY I: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz jego skutkom.

Wykluczenie społeczne to sytuacja, w której dana jednostka będąca członkiem społeczeństwa nie może normalnie uczestniczyć w działaniach obywateli tego społeczeństwa, przy czym ograniczenie to nie wynika z jej wewnętrznych przekonań, ale znajduje się poza kontrolą wykluczonej jednostki. Wykluczenie społeczne jest zjawiskiem wielowymiarowym i w praktyce oznacza niemożność uczestnictwa w życiu gospodarczym, politycznym jak i kulturowym, w wyniku braku dostępu do zasobów, dóbr i instytucji, ograniczenia praw społecznych oraz deprivacji potrzeb.

Często błędnie pojęcie wykluczenia społecznego utożsamia się z pojęciem ubóstwa. Mimo, iż są to pojęcia pokrewne to wykluczenie społeczne jest pojęciem szerszym, gdyż oprócz niskich dochodów zwraca też uwagę na inne czynniki powodujące wyłączenie jednostek z funkcjonowania w życiu społecznym. Zależność między ubóstwem, a wykluczeniem społecznym może mieć charakter sprzężenia zwrotnego tzn. ubóstwo może powodować wykluczenie, ale i może być jego skutkiem.

Wykluczenie polega na braku możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Przyczynami wykluczenia społecznego są; niepełnosprawność, ubóstwo, nałogi, niska pozycja społeczna, odrzucenie przez społeczeństwo, kryminalna przeszłość.

1. Ograniczenie skali bezrobocia i ubóstwa.

Na koniec grudnia 2020 roku stopa bezrobocia w powiecie kolbuszowskim wynosiła 8,4%. Liczba osób bezrobotnych w gminie Kolbuszowa na koniec 2020 roku wynosiła 799 osób. 509 osób bezrobotnych zostało objętych przez Powiatowy Urząd Pracy w Kolbuszowej różnymi formami wsparcia.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zawarł porozumienie z Powiatowym Urzędem Pracy w Kolbuszowej o współpracy przy podejmowaniu działań wzmacniających aktywność osób bezrobotnych i poszukujących pracy, które jednocześnie są klientami ośrodka pomocy społecznej. Porozumienie ma na celu sprawną wymianę informacji, która umożliwi optymalizację zakresu i form pomocy udzielanej przez instytucje tej samej osobie. Dotyczy ono osób poszukujących pracy i bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, a w szczególności będących w trudnej sytuacji na rynku pracy, będących jednocześnie klientami OPS. W ramach porozumienia istnieje wzajemna wymiana informacji o planowanych działaniach wobec bezrobotnych, upowszechniania ofert pracy, informowania o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Kolbuszowej w zakresie realizacji prac społecznie użytecznych. W 2020 r. w ramach prac społecznie użytecznych zatrudniono 2 osoby bezrobotne z terenu gminy Kolbuszowa.

Powiatowy Urząd Pracy w Kolbuszowej w 2020 roku realizował następujące programy/projekty:

- „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie kolbuszowskim (IV)” Projekt realizowany jest w okresie 01.01.2019 r.-31.12.2022 r. w ramach Osi priorytetowej I Osoby młode na rynku pracy. W ramach tego projektu w 2020 r. objęto wsparciem 62 osoby z terenu gminy Kolbuszowa.
- „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie kolbuszowskim (V)” Projekt realizowany w okresie 01.01.2020 r.-31.12.2022 r. w ramach Osi priorytetowej I Rynek pracy otwarty dla wszystkich. W ramach tego projektu w 2020 r. objęto wsparciem 32 osoby z terenu gminy Kolbuszowa.
- „Aktywizacja osób powyżej 29 r.ż pozostających bez pracy w powiecie kolbuszowskim (VI). Projekt realizowany był w okresie 01.02.2020 r.-31.12.2020 r. w ramach Osi priorytetowej VII Regionalny Rynek Pracy. W ramach tego projektu w 2020 r. objęto wsparciem 15 osób z terenu gminy Kolbuszowa.
- „Praca szansą na przyszłość” projekt realizowany w okresie 01.10.2018 r.-31.03.2020 r. w ramach Osi priorytetowej VII Regionalny Rynek Pracy. W ramach tego projektu w 2020 r. objęto wsparciem 5 osób z terenu gminy Kolbuszowa.
- „Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi”. Program realizowany z rezerwy MPiPS. W ramach tego programu w 2020 r. objęto wsparciem 15 osób z terenu gminy Kolbuszowa.

Limit podstawowy przyznany z MPiPS-z terenu gminy Kolbuszowa wsparciem objęto 66 osób.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej współpracuje w zakresie informowania i kierowania bezrobotnych do udziału w projektach organizowanych przez Rzeszowską Agencja Rozwoju Regionalnego w Rzeszowie, Ochotniczymi Hufcami Pracy.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej w 2020 r. objął pomocą społeczną 580 rodzin, w których były 1394 osoby . Ze świadczeń w ramach zadań zleconych i własnych w 2020 r. skorzystało 382 rodziny w których było 1014 osób. W 123 rodzinach objętych pomocą występował problem bezrobocia, w 186 rodzinach występowało ubóstwo, w 27 rodzinach występował alkoholizm, w 18 rodzinach przemoc.

Rodziny były objęte wsparciem finansowym, a także w postaci pracy socjalnej. Pracownicy socjalni w 2020 r. zawarli 75 kontraktów socjalnych oraz 5 były zawarte z osobami bezrobotnymi.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej zrealizował 2 projekty socjalne „Wyprawka 2020” skierowany do osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych i ubogich. W ramach projektu pracownicy socjalni przygotowali 24 paczki ze środkami czystości, dezynfekującymi, pościelą, bielizną pościelową i ręcznikami. Otrzymały je 24 rodziny, w których było 28 osób. We współpracy z Regionalną Fundacją Rozwoju „Serce” w Kolbuszowej zrealizowano projekt „Świąteczny podarek” dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Fundacja przygotowała i przekazała 30 paczek żywnościowych. Pracownicy socjalni wytypowali 30 rodzin, w których było 52 osoby, które wyraziły zgodę na uczestnictwo w projekcie. Pracownicy socjalni rozwieźli paczki.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej współpracuje z Regionalną Fundacją Rozwoju „Serce” w Kolbuszowej. W 2020 roku fundacja podejmowała różne działania na rzecz dzieci i młodzieży i ich rodzin.

- Akcja opał na zimę w ramach, której 5 rodzin z terenu miasta i gminy Kolbuszowa otrzymało opał.
- Akademia młodych Serc
- Stypendia pomostowe- program realizowany w partnerstwie z Fundacją Edukacyjną Przedsiębiorczości skierowany do absolwentów szkół ponadpodstawowych. Łącznie w programach stypendialnych udzielono pomocy 27 stypendystom z terenu gminy Kolbuszowa.
- Wsparcie dla uczniów w ramach działania pn. „Akademia Młodych Serc Junior” w ramach której udzielono jednorazowego wsparcia 6 uczniom ze Szkoły Podstawowej nr 1 i Szkoły Podstawowej nr 2 w Kolbuszowej.
- Pomoc Świąteczna Wielkanocna Paczka we współpracy z M-GOPS.
- Świąteczna Paczka w grudniu 2020 r. w ramach akcji 39 rodzin z terenu gminy Kolbuszowa otrzymało bony towarowe oraz paczki z produktami spożywczymi o długim terminie ważności.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej współpracuje także z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Zarząd Miejsko-Gminny w Kolbuszowej w zakresie pomocy rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym. PKPS obejmuje wsparciem rodziny w ramach prowadzonej Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej. W 2020 roku

uczestniczyło w niej 37 dzieci z terenu gminy Kolbuszowa. PKPS organizował półkolonie, w których w 2020 r. wzięło udział 41 dzieci z terenu gminy Kolbuszowa.

W Klubie Starszych Nastolatków uczestniczy 55 osób z terenu gminy Kolbuszowa.

PKPS prowadził Punkt Pomocy Żywnościowej z żywnością dla mieszkańców gminy Kolbuszowa skierowanych przez M-G OPS. W ramach programu FEAD Podprogram 2019 w 2020 roku z tej pomocy skorzystało 308 osób z terenu gminy Kolbuszowa.

PKPS prowadzi działalność pomocową przez realizowanie własnych programów profilaktycznych i pomocowych. W 2020 r. był to program „Pozytywka”, którego celem było wspieranie rodzin w realizacji funkcji opiekuńczo - wychowawczej. PKPS zorganizował akcję „Paczka dla Seniora” w ramach której przygotowano 42 paczki dla samotnych seniorów z gminy Kolbuszowa.

Stowarzyszenie „NIL” jest niekomercyjną organizacją pozarządową. Od 2005 r. jest instytucją szkoleniową oraz od 2009 r. agencją zatrudnienia, w ramach której prowadzone jest doradztwo zawodowe, personalne oraz krajowe pośrednictwo pracy.

W ramach działalności statutowej Stowarzyszenie prowadzi: Centrum Integracji Społecznej o zasięgu powiatowym dla 15 osób, Ośrodek Kształcenia Ustawicznego, Inkubator Przedsiębiorczości, Inkubator NGO, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej oraz Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej. Jest lokalną organizacją pośredniczącą w pomocy żywnościowej, Sygnatariuszem Kolbuszowskiego Porozumienia na Rzecz Zatrudnienia i inicjatorem Porozumienia Społecznego na rzecz wykluczenia społecznego i ograniczenia bezrobocia w powiecie poprzez rozwój ekonomii społecznej.

- 1) Ilość udzielonych godzin porad prawnych i obywatelskich dla uprawnionych mieszkańców powiatu kolbuszowskiego w 2020 r: 1012 h.
- 2) Ilość osób korzystających z bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego w 2020 r.: 300 osób.
- 3) Ilość zrealizowanych seminariów dla uczniów szkół ponadpodstawowych, zwiększających świadomość prawną obywateli w 2020 r.: 4
- 4) Ilość uczniów szkół ponadpodstawowych biorących udział w seminariach w 2020 r.: 150 osób (w sposób zdalny).

Centrum Integracji Społecznej jest prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego „NIL”, na mocy decyzji Wojewody Podkarpackiego 23.11.2012 r. W ramach centrum dla osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym realizowany jest program reintegracji społeczno-zawodowej, który pozwala na przygotowanie uczestników do pełnienia określonych ról społecznych, nabywania umiejętności

umożliwiających im pełne uczestnictwo w życiu społecznym oraz umiejętności zawodowych. Misją CIS jest odbudowywanie i podtrzymywanie u osób wykluczonych społecznie, zdolności do samodzielnego i efektywnego pełnienia ról społecznych oraz samodzielnego poruszania się po rynku pracy, prowadzącego do zatrudnienia w różnych formach: u pracodawcy, samozatrudnienia, lub w spółdzielni socjalnej. Centrum Integracji Społecznej z siedzibą w Kolbuszowej prowadzi działalności w formie 3 zorganizowanych warsztatów, tj.:

- 1) Warsztat usług leśnych, utrzymania terenów zielonych w tym usług komunalnych oraz remontowo-budowlanych.
- 2) Warsztat usług opiekuńczo–gastronomicznych.
- 3) Warsztat usług porządkowych, utrzymania czystości i usług kurierskich.

W 2020 roku z terenu gminy Kolbuszowa w zajęciach CIS wzięło udział 17 osób. Na terenie gminy prowadzone są dwie spółdzielnie socjalne osób fizycznych, tj. Spółdzielnia Socjalna "SMAK" oraz Spółdzielnia Socjalna "AKADEMIA SMAKU". Obie spółdzielnie działają w branży gastronomicznej.

W roku 2020 Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego "NIL" nie prowadziło Klubu Integracji Społecznej.

Projekty realizowane w 2020r. przez Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego „NIL”:

- 1) Centrum Integracji Społecznej przestrzenią dla osób wykluczonych z terenu powiatu kolbuszowskiego. Obejmuje wsparciem osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu powiatu kolbuszowskiego, w tym: bierne zawodowo, długotrwale bezrobotne. Łączna liczba osób objętych wsparciem: 45 osób. Liczba uczestników w roku: 15 osób. Celem projektu jest zaktywizowanie społeczno-zawodowe 45 osób w wieku 18-64 lat zamieszkałych na terenie powiatu kolbuszowskiego, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
- 2) Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych na terenie powiatu kolbuszowskiego. Obejmuje wsparciem osoby niesamodzielne w tym niepełnosprawne zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Celem projektu jest zwiększenie dostępności do usług społecznych i zdrowotnych poprzez utworzenie nowych miejsc świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych poza systemem opieki instytucjonalnej na terenie powiatu kolbuszowskiego. Uczestnikami projektu jest 21 osób niesamodzielnych z terenu powiatu kolbuszowskiego, w wieku powyżej 18 roku życia.

- 3) AKTYWNI – ZINTEGROWANI. Reintegracja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu powiatu kolbuszowskiego”. Projekt wdrażany od stycznia 2020 do stycznia 2022. Celem projektu jest zaktywizowanie społeczno-zawodowe 60 osób w tym 33 Kobiet w wieku 18-64 lat, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Projekt obejmie wsparciem co najmniej 50% osób korzystających z POPŻ 2014-2020. W roku 2020 w projekcie uczestniczyły 32 osoby z terenu powiatu kolbuszowskiego.
- 4) Wystartuj w biznesie – wspieranie przedsiębiorczości w powiecie kolbuszowskim i ropczycko-sędziszowskim. Celem głównym projektu jest rozwój przedsiębiorczości i aktywności zawodowej 90 osób (41K, 49M) niezatrudnionych, w tym 81 os. bezrobotnych i 9 biernych zawodowo w wieku powyżej 30 r.ż. zamieszkałych na terenie powiatu kolbuszowskiego i ropczycko-sędziszowskiego, zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą poprzez wsparcie szkoleniowe oraz finansowe i utworzenie przez te osoby min. 72 trwałych (min. 12 m-cy) nowych mikroprzedsiębiorstw w trakcie trwania projektu tj. od 02.2020 do 04.2022 r. W roku 2020 udzielono 24 dotacji w wysokości 23050 zł oraz przekazano wsparcie pomostowe w wysokości 2250,00zł/mc dla 24 UP.
- 5) Młodzi, aktywni, kompetentni, przedsiębiorczy - aktywizacja społeczno-zawodowa osób młodych z grupy NEET z powiatu kolbuszowskiego i ropczycko – sędziszowskiego. Projekt skierowany do osób młodych, biernych zawodowo, w wieku 18-29 lat, zamieszkujących teren powiatu kolbuszowskiego lub ropczycko-sędziszowskiego z grupy NEET. Głównym celem projektu jest poprawa sytuacji na rynku pracy 96 os. biernych zawodowo w wieku 18-29 lat z grupy NEET.
- 6) Centralny Okręg Szkoleniowy projekt zakłada przeszkolenie 2307 osób zainteresowanych z własnej inicjatywy zdobyciem, uzupełnieniem lub podniesieniem kwalifikacji zawodowych mających miejsce zamieszkania na terenie obszaru realizacji projektu. Rezultat: minimum 924 uczestników podniesie swoje kwalifikacje zawodowe pozytywnie zdając egzaminy.
- 7) MŁODZI-AKTYWNI-KREATYWNI- aktywizacja społeczno- zawodowa osób młodych z grupy NEET z powiatu kolbuszowskiego i ropczycko-sędziszowskiego, skierowany do osób zamieszkujących na terenie powiatu kolbuszowskiego lub ropczycko-sędziszowskiego -wg Kodeksu Cywilnego, w wieku 18-29 lat, biernych zawodowo, które nie kształcą się, tj. nie uczestniczą w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym, nie szkolą się, tj. nie uczestniczą w pozaszkolnych zajęciach mających

na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności, kwalifikacji zawodowych i ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy. Celem projektu jest poprawa sytuacji na rynku pracy 60 osób biernych zawodowo poprzez zwiększenie ich aktywności zawodowej i społecznej oraz zdolności do zatrudnienia w trakcie trwania projektu, w tym nabycie oraz podniesienie kwalifikacji.

Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego „NIL” w roku 2020 prowadziło działalność w zakresie krajowego pośrednictwa pracy oraz doradztwa personalnego i zawodowego .

W roku 2020 na podstawie umowy zawartej z Powiatem Kolbuszowskim, Stowarzyszenie „NIL” prowadziło Punkt Bezpłatnych Porad Prawnych w ramach zadania publicznego pn. Prowadzenie punktu nieopłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej przez organizację pozarządową dla mieszkańców powiatu kolbuszowskiego, zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej.

Ponadto w roku 2020 Stowarzyszenie „NIL” na podstawie umowy zawartej z Podkarpackim Bankiem Żywności, pełniło funkcję lokalnej organizacji pośredniczącej w pomocy żywnościowej dla ok. 1500 osób zamieszkałych na terenie powiatu kolbuszowskiego, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. W 2020 r. NIL wydawał żywność dla 228 rodzin skierowanych z terenu gminy Kolbuszowa, w których było 678 osób.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej współpracuje z organizacją parafialną Caritas. Caritas wspiera osoby bezrobotne, bezdomne, chore, starsze, dzieci z rodzin ubogich, pomaga także imigrantom i uchodźcom. We współpracy z PKPS działa jadłodajnia, która w 2020 roku wydawała posiłki dla 15 osób. Ponadto Caritas wspierała rodziny w formie talonów żywnościowych, opłaty energii elektrycznej, zakupu opału, zakupu wózka inwalidzkiego. Caritas przygotowuje paczki żywnościowe na święta.

Na terenie Gminy Kolbuszowa działa Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Iskierka” w Kolbuszowej Dolnej. Celem stowarzyszenia jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym funkcjonowania w środowisku. Podejmowanie działań zmierzających do rehabilitacji fizycznej i społecznej poprzez tworzenie oddziałów przedszkolnych i szkolnych, warsztatów terapii zajęciowej, organizowanie turnusów rehabilitacyjnych, imprez integracyjnych, prowadzenie centrum dziennej aktywności, świetlic integracyjnych oraz psychoterapeutycznych, tworzenie grup wsparcia oraz szereg innych działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

W 2020 r. SPON „Iskierka” współorganizowała takie działania jak:

- XIII Wojewódzki Konkurs Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Tajemnica świąt Bożego Narodzenia”,
- Organizacja Balu Charytatywnego, z którego środki przeznaczone zostały na realizację celów statutowych,
- dofinansowanie do biwaku harcerskiego podopiecznym stowarzyszenia,
- ufundowanie nagród konkursowych dla podopiecznych Stowarzyszenia w ramach Akcji Sprzątania Świata – Polska 2020,
- współorganizacja wycieczek dla podopiecznych: Gospodarstwo Rolno – Ogrodnicze w Niekurzy, Ranczo Przyjaciół Przyrody w Stróżach,
- organizacja spotkania „Rajd od bajki do dobranocki” prowadzonego przez muzeum dobranocek w Rzeszowie,
- ufundowanie nagród na konkurs związany z tematyką Bożego Narodzenia.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje również z organizacjami o zasięgu ogólnopolskim działającymi na rzecz dzieci i osób niepełnosprawnych, które pomagają w pozyskiwaniu funduszy na leczenie i rehabilitację. W 2020 r. OPS współpracował między innymi z fundacjami: Zdążyć z pomocą, Polsat, Cogito, PZU, Sto Serc, Orlen, Kolorowy Świat, Radia ZET, Faktu, Serce dla Dzieci, Fundacja na rzecz chorych na SM im. bł. Anieli Salawy.

2. Przeciwdziałanie przemocy i rozwiązywanie problemów uzależnień w rodzinie.

Przemoc domowa jest zamierzonym działaniem, które wykorzystuje przewagę siły, a skierowane jest przeciwko bliskiej osobie. Działanie to narusza prawa i dobra osobiste osoby bliskiej, powodując psychiczne lub fizyczne cierpienia. W literaturze przedmiotu przemoc definiowana jest głównie jako wszelkie zachowania brutalne, które prowadzą do naruszenia wolności osobistej jednostki i nieliczenia się z jej dobrem. Zwraca się przy tym uwagę na dwa podstawowe warunki, które muszą zaistnieć aby mówić o zjawisku przemocy tj. nierównowaga sił, nadużycie władzy tj. własnej przewagi fizycznej bądź społecznej w celu wymuszenia na drugim człowieku określonych zachowań.

W gminie Kolbuszowa realizowana jest procedura „Niebieska Karta”. W 2020 roku procedura prowadzona była w 99 rodzinach, w których było 247 osób dotkniętych przemocą, w tym 155 osób dorosłych i 92 dzieci.

W ramach toczących się procedur „Niebieskiej Karty” członkowie grup roboczych podejmowali działania na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie to m.in.: praca socjalna i monitoring (247), udzielanie szeroko rozumianego poradnictwa-wskazanie miejsc, w których można uzyskać specjalistyczną pomoc (prawną, terapeutyczną, medyczną, psychologiczną w środowisku lokalnym (99), wsparcie OPS, (w tym pomoc finansowa, rzeczowa, wydanie karty do odbioru żywności z Programu POPŻ, dożywianie) (59), wsparcie pedagoga szkolnego (55), spotkania otwarte w ramach projektu „Przemocy mówimy NIE w Gminie Kolbuszowa”-edycja 2020 (3 spotkania po ok. 30 osób), motywowanie do uczestnictwa w grupach wsparcia, terapii rodzinnej (44), porady indywidualne psychologa, terapeuty rodzinnego i pracownika socjalnego w ramach w/w projektu (42), skierowanie i udział w grupie wsparcia w ramach w/w projektu (12).

Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc to m.in.: praca socjalna i monitoring (102), motywowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym (45), motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego i terapii uzależnień, motywowanie i kierowanie do udziału w grupie wsparcia AA, motywowanie do podjęcia leczenia psychiatrycznego (40), rozmowy motywujące do zmiany zachowania i powstrzymywania się od nadużywania alkoholu (40), spotkania otwarte dla osób stosujących przemoc lub podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w ramach projektu „Przemocy Mówimy NIE w Gminie Kolbuszowa- edycja 2020 (30), zgłoszenie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk (12), motywowanie do skorzystania z pomocy psychologicznej, terapii rodzinnej (29), motywowanie i kierowanie do indywidualnej konsultacji (psychologicznej, terapeutycznej, w tym porady indywidualne psychologa, terapeuty rodzinnego i pracownika socjalnego w ramach w/w projektu (20), wsparcie OPS (w tym pomoc finansowa, rzeczowa, wydanie karty do odbioru żywności z Programu POPŻ (19), kierowanie wniosku do prokuratury o przymusowe leczenie odwykowe (7).

Działania podejmowane wobec świadków przemocy w rodzinie to m.in.: praca socjalna (22), monitoring (19), motywowania do działań na rzecz poprawy zachowania sprawcy (9), wsparcie pedagoga szkolnego (rozmowy wspierająco-wyjaśniające) (55), motywowanie i kierowanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (21), wniosek do sądu o wgląd w sytuację rodziny, informacja o pogarszającej się sytuacji w rodzinie (5), pomoc dydaktyczna, konsultacje (13), działania kompensacyjno-wyrównawcze (2).

Osoby doznające przemocy domowej kierowane były do Lokalnego Punktu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłaniem w Kolbuszowej. Punkt oferuje wsparcie psychologa,

psychoterapeuty, radcy prawnego, mediatora, technika, komunikacji i dokumentacji oraz pomoc materialną.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej w 2020 r. realizował projekt „Przemocy mówimy NIE w Gminie Kolbuszowa- edycja 2020”. Celem projektu była poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie. W ramach projektu utworzono i prowadzono Punkt konsultacyjny dla rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie. Indywidualne konsultacje udzielane były przez terapeutę rodzinnego, psychologa, konsultanta prawnego oraz pracownika socjalnego (43 porady). Zrealizowano także cykl 3 spotkań otwartych dotyczących przemocy w rodzinie i jej przeciwdziałaniu (91 osób). W ramach tego działania wydano także poradnik dotyczący postępowania w sytuacji zagrożenia przemocą w rodzinie, zawierający najistotniejsze informacje o zjawisku przemocy w rodzinie, podejmowanych działaniach w kierunku przeciwdziałania przemocy w rodzinie i instytucjach wspierających (200 sztuk poradników). Utworzono i wspierano funkcjonowanie grupy wsparcia dla osób zagrożonych i doznających przemocy, w której wzięło udział od 9-12 osób. W ramach projektu organizowane były szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy dla osób zaangażowanych w pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W szkoleniach wzięli udział przedstawiciele: policji, służby zdrowia, oświaty, członkowie ZI, kuratorzy, pracownicy socjalni, członkowie GKRPA, pracownicy PCPR, PPP, PKPS. W spotkaniach wzięło udział w miesiącu wrześniu-20 osób, w październiku-26 osób, w listopadzie-26 osób. W ramach działania wydano informator skierowany do osób zaangażowanych w pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie zawierający wskazówki dot. prowadzenia procedury Niebieskie Karty (80 informatorów). W ramach projektu prowadzona była akcja promocyjna o profilaktyce przemocy w rodzinie oraz promocja działań podejmowanych w projekcie poprzez umieszczenie w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej M-GOPS w Kolbuszowej. Miała na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jak również pozwoliła na dotarcie do większego grona odbiorców w środowisku lokalnym oraz uwrażliwienie społeczeństwa na przemoc w rodzinie.

Komenda Powiatowa Policji w Kolbuszowej w 2020 r. w ramach działań edukacyjnych o tematyce przemocy w rodzinie zorganizowała 8 spotkań z dziećmi i młodzieżą szkolną z terenu gminy Kolbuszowa oraz 1 spotkanie z gronem pedagogicznym. KPP w Kolbuszowej organizowała także spotkania dla rodziców o tematyce przemocy. Policjanci w ramach interwencji w związku z przemocą w rodzinach izolowali do wytrzeźwienia w izbie wytrzeźwień 27 mężczyzn oraz 1 w PDOZ w Kolbuszowej, 2 mężczyzn było zatrzymanych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej w 2020 r. na dyżurach udzieliła pomocy i porad 57 osobom. W zakresie profilaktyki uzależnień GKRPA rozpowszechniła 200 ulotek, plakatów i broszur. W 2020 r. GKRPA podejmowała działania edukacyjne w formie spotkań i pogadań realizowanych dla mieszkańców gminy Kolbuszowa. W ramach tych działań w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych pedagodzy szkolni oraz zaproszeni goście np. Policjanci prowadzili pogadanki o tematyce uzależnień. W 2020 r. ze względu na sytuację epidemiologiczną GKRPA nie organizowała kolonii dla dzieci z rodzin zagrożonych alkoholizmem.

CEL STRATEGICZNY II: Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, w którym może odbywać się naturalny proces kształtowania osobowości jej członków, w szczególności dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie zrealizować podstawowych zadań, relacje rodzinne ulegają zaburzeniom, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dezorganizacja rodziny przyczynia się do niedostosowania społecznego dziecka. Rodzina powinna przede wszystkim w swoim środowisku lokalnym otrzymać daleko idącą pomoc w formie wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz pracy socjalnej. Ta pomoc powinna być silnie skorelowana z pomocą materialną adresowaną do rodzin o najniższych dochodach.

M-GOPS w Kolbuszowej, dział świadczeń rodzinnych w roku 2020 udzielił pomocy w postaci finansowej, w której wyłącznie z zasiłku rodzinnego skorzystało 812 rodzin na kwotę w wysokości 1 874 707,24 zł.

Od 01.01.2016 r. realizowane jest świadczenie rodzicielskie przysługujące kobietom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. W 2020 r. tut. Ośrodek wypłacił świadczenie rodzicielskie w wys. 447 600,10 zł dla 72 matek.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej w 2020 roku z Funduszu Alimentacyjnego udzielił pomocy 35 rodzinom na kwotę 250 745 zł. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów daje prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Od 01.06.2018 r. rodzice mogą korzystać ze świadczenia „Dobry Start”, które przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20 lat (w przypadku osoby niepełnosprawnej do ukończenia 24 lat). Program obejmuje dzieci wychowujące się zarówno w rodzinach, jak i te przebywające w pieczy zastępczej. Świadczenie „Dobry Start” w 2020 roku przyznano po 300 zł dla 1749 dzieci (i osób uczących się). Na ten cel oraz na koszty obsługi wydatkowano łącznie kwotę 789 000,00 zł.

1 stycznia 2017 roku weszła w życie ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Na podstawie tej ustawy rodzicom przysługuje wsparcie finansowe w wys. 4 000 złotych z tytułu urodzenia żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W 2020 r. w gminie Kolbuszowa to świadczenie wypłacono dla 2 rodzin w łącznej kwocie 8 000 zł. Rodziny w ramach w/w ustawy mogą również skorzystać z pomocy asystenta rodziny

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej realizuje pomoc w formie finansowej m.in.: wypłaty świadczeń (zasiłków: celowych, stałych, okresowych), ponoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej i niefinansowej m.in.: pracy socjalnej, posiłków i innej pomocy rzeczowej dla rodzin, usług specjalistycznych, objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym, skierowanie do: domu pomocy społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy w Kolbuszowej, Centrum Integracji Społecznej w Kolbuszowej, Dziennego Domu Seniora w Hucie Przedborskiej. W 2020 roku z wszystkich form pomocy skorzystało ogółem 580 rodzin, w tym 213 dzieci. Jedną z form pomocy dla rodzin z dziećmi o niskich dochodach jest dożywianie w placówkach oświatowych. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej zawiera porozumienia ze szkołami i przedszkolami, dzięki czemu dzieci mogą skorzystać z jednego ciepłego posiłku w szkole i przedszkolu. W 2020 roku z dożywiania w szkole i przedszkolu skorzystało 271 dzieci w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Inną formą pomocy dla rodzin jest stypendium szkolne. Uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna może starać się o przyznanie stypendium. Z takiej formy pomocy w 2020 r. od stycznia do czerwca skorzystało 206 osób, natomiast od września do grudnia 123 osoby. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przeznaczył na ten cel łącznie 170 918,31 zł.

Zasiłek szkolny jest to pomoc materialna o charakterze socjalnym przysługująca uczniom znajdującym się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. W 2020 roku z takiej formy skorzystało dwóch uczniów na kwotę 1240 zł z terenu gminy Kolbuszowa.

Rodziny wielodzietne mogą skorzystać z pomocy w formie przyznania Karty Dużej Rodziny. Jest to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych.

W 2020 r. na zniżki przyznane na podstawie Karty Dużej Rodziny wydatkowano 20 185,78 zł.

Zniżki dla rodzin wielodzietnych w gminie Kolbuszowa udzielają:

- 30 % zniżki na bilet wstępu na Krytą Pływalnię Fregata w Kolbuszowej
- 50 % zniżki na odpłatne zajęcia w Miejskim Domu Kultury w Kolbuszowej określone w cenniku jednostki;
- 50 % zniżki na odpłatne zajęcia w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Kolbuszowej określone w cenniku jednostki;
- 50 % zniżki za zajęcia dydaktyczne i opiekuńczo-wychowawcze, świadczone przez publiczne przedszkola gminy Kolbuszowa w czasie przekraczającym wymiar zajęć pięciu godzin dziennie;
- 30 % zniżki do biletu miesięcznego imiennego na transport publiczny na trasach: Kolbuszowa – Poręby Kupieńskie i Kolbuszowa – Nowa Wieś (Borek);
- 30 % zniżki na odpłatne zajęcia świadczone przez Fundację na Rzecz Kultury Fizycznej i Sportu w Kolbuszowej określone w cenniku jednostki;
- 100 % zniżki na diagnozę logopedyczną i neurologopedyczną oraz 25 % zniżki na terapię logopedyczną i neurologopedyczną w Gabinetie Neurologopedycznym Anna Chmielowska.
- 50 % zniżki na płatnym parkingu w Kolbuszowej.

W 2020 r. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej przy współpracy z Kuratorium Oświaty w Rzeszowie oraz Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Oświatowo Wychowawczych im. Teresy Kras w Lublinie zorganizowali wypoczynek letni dla dzieci z rodzin o niskich dochodach. Z gminy Kolbuszowa udział wzięło 8 dzieci w wieku od 7 do 18 lat, którzy wyjechali do Leska na 14 dniowy pobyt.

Pracownicy socjalni OPS w Kolbuszowej prowadzą zintensyfikowaną pracę socjalną z rodzinami w szczególności z rodzinami które mają problemy opiekuńczo - wychowawcze.

Celem głównym pracy jest poprawa funkcjonowania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej w takich obszarach jak:

- 1) wzmocnienie lub nabycie przez rodziców prawidłowych umiejętności opiekuńczo wychowawczych w zakresie:
  - pełnienia ról rodzicielskich, stosowania właściwych metod wychowawczych,
  - konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, prawidłowej komunikacji w rodzinie,
  - kształtowania norm i wartości rodzinnych, rozpoznawania problemów i potrzeb rozwojowych dziecka,
  - organizacji czasu wolnego dla rodziny i dziecka,
  - zabezpieczenia właściwej opieki osobie zależnej w rodzinie,
- 2) Wzmocnienie lub nabycie przez rodziców prawidłowych umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego w zakresie:
  - racjonalnego gospodarowania budżetem,
  - określania prawidłowej hierarchii potrzeb,
  - podziału obowiązków w rodzinie,
  - dbania o higienę i zdrowy styl życia,
  - organizowania przestrzeni w domu,
  - przygotowania pełnowartościowych posiłków, dostosowanych do wieku.
- 3) Wzmocnienie lub nabycie prawidłowych umiejętności społecznego funkcjonowania w zakresie:
  - korzystania z zasobów środowiska lokalnego,
  - korzystania z własnych możliwości i uprawnień
  - załatwiania spraw urzędowych
  - komunikacji społecznej.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej w 2020 roku zatrudnił 13 pracowników socjalnych, którzy pracują z rodzinami, w tym także z rodzinami z dziećmi.

Praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych wymaga interdyscyplinarnego przygotowania, ma na celu ułatwienie funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym oraz rozwijanie poczucia ich własnej wartości poprzez wykorzystanie ich możliwości.

Oprócz działań pracownika socjalnego rodzina może zostać objęta pomocą asystenta rodziny, którego działania skoncentrowane są głównie na pracy z rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej w 2020 roku zatrudniał dwóch asystentów rodziny (w tym tylko jeden pracował z rodzinami). Pomocą zostało objęte 15 rodzin (22 osoby dorosłe i 32 dzieci) w sumie 54 osoby. Działania asystentów rodziny przyczyniły się do poprawy postaw rodzicielskich rodziców i wzmocnienia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych.

Na terenie gminy Kolbuszowa jednostką, która działa na rzecz podnoszenia kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców jest Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kolbuszowej. W 2020 r. realizowała projekt kompleksowego wsparcia rodzin „Za życiem” pełniąc rolę wiodącego ośrodka koordynacyjno – rehabilitacyjno – opiekuńczego prowadzącego wczesne wspomaganie rozwoju dzieci od chwili wykrycia niepełnosprawności do czasu podjęcia nauki w szkole.

W 2020 r. z Poradni – Psychologiczno – Pedagogicznej w Kolbuszowej z usług psychologa, pedagoga, logopedy oraz diagnozy predyspozycji zawodowych skorzystało 437 dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie gminy Kolbuszowa.

Ponadto w ramach swojej działalności przeprowadzono 11 spotkań o charakterze informacyjno- szkoleniowym dla rodziców z gminy Kolbuszowa. W spotkaniach wzięło udział 312 osób. W okresie COVID-19 udzielono 405 teleporad oraz 127 porad on – line. Przedstawiciele Poradni uczestniczyli w 16 spotkaniach z przedstawicielami innych instytucji działających na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Kolbuszowej zorganizowała 3 przedsięwzięcia o charakterze środowiskowym na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży

W tut. gminie w 2020 roku funkcjonowało 5 przedszkoli prywatnych, 6 przedszkoli publicznych, 8 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. We wszystkich szkołach na terenie gminy była zapewniona opieka pozalekcyjna nauczycieli lub funkcjonowały świetlice szkolne (10 świetlic). W szkołach odbyły się 52 szkolenia dla rodziców o różnej tematyce. 3 860 dzieci i młodzieży brało udział w zajęciach profilaktycznych odbywających się w szkołach (w Szkole Podstawowej nr 1 w Kolbuszowej poszczególnymi zajęciami profilaktycznymi zostały objęte klasy od I – VIII).

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej w 2020 roku świadczył usługi specjalistyczne dla 12 niepełnosprawnych dzieci z zaburzeniami psychicznymi, w ramach których prowadzona była terapia.

W Kolbuszowej działa Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza przy Polskim Komitecie Pomocy Społecznej (Stowarzyszenie Charytatywne Zarząd Miejsko – Gminny w Kolbuszowej - PKPS). W 2020 r. w zajęciach Świetlicy Profilaktyczno - Wychowawczej systematycznie uczestniczyło 37 dzieci z terenu tut. gminy. Ogółem ze Świetlicy skorzystało 78 osób (dzieci i młodzieży) oraz niektórzy rodzice i opiekunowie. Część zajęć została zrealizowana w formie zdalnej. Z uwagi na sytuację epidemiczną i wprowadzone ograniczenia oraz nakaz zawieszenia działalności placówki w formie stacjonarnej niemożliwe było zapewnienie opieki podczas okresu zamknięcia placówek. Świetlica adresuje swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku od 6-15 lat, uczęszczających do szkoły podstawowej, wywodzących się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Ponadto w 2020 r. 41 dzieci z terenu gminy Kolbuszowa uczestniczyło w półkoloniach, a 55 korzystało z oferty Klubu Starszych Nastolatków, który działa przy PKPS. Pięć osób świadczyło pomoc w ramach wolontariatu.

Polski Komitet Pomocy Społecznej w Kolbuszowej realizuje własne programy profilaktyczne i pomocowe w ramach umów z Województwem Podkarpackim – Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie. W 2020 r. był to program „Pozytywka”- realizowany od 1 lipca do 15 grudnia 2020 r., którego celem było wspieranie rodzin w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Program umożliwił podopiecznym Świetlicy Profilaktyczno - Wychowawczej rozwijanie pasji, poszerzanie wiedzy, wspólne wyjazdy i uroczystości. W ramach programu zorganizowano wypoczynek letni w formie dwóch 10-dniowych turnusów. Odbiorcami w/w programu było 250 osób - dzieci i młodzieży z terenu pięciu powiatów z województwa podkarpackiego.

Na terenie gminy Kolbuszowa funkcjonuje Zespół Szkół Specjalnych w Kolbuszowej Dolnej o zasięgu powiatowym. W zajęciach uczestniczą dzieci i młodzież, które mają orzeczenie z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej o potrzebie specjalnego kształcenia. Dzięki uczestnictwu w tych zajęciach dzieci mają możliwość indywidualnego kształcenia, dostosowanego do swojej niepełnosprawności. Oprócz standardowych zajęć edukacyjnych i wychowawczych, podopieczni mają możliwość uczestniczenia w przedstawieniach teatralnych, tanecznych i muzycznych, w przeglądach i konkursach, zajęciach dodatkowych i okolicznościowych imprezach z udziałem zaproszonych gości i rodziców. Przy szkole specjalnej działa Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „ISKIERKA”, które realizuje działania związane z organizacją i finansowaniem dodatkowych wydarzeń.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej realizuje zadania powiatu dotyczące rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych. Celem tych działań jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Do zadań PCPR należy również prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, dla dzieci i młodzieży.

Według danych PCPR w Kolbuszowej w 2020 r. z terenu gminy Kolbuszowa:

- nie umieszczono żadnego dziecka w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo- wychowawczych, rodzinnych domach dziecka,
- nie było dzieci, które opuściły rodzinę zastępczą,
- 1 dziecko usamodzielniało się.

W 2020 r. w rodzinach zastępczych przebywało 5 dzieci z 4 rodzin. Ośrodek Pomocy w Kolbuszowej sfinansował pobyt tych dzieci w rodzinach zastępczych w kwocie 21 002,94 zł

PCPR w Kolbuszowej w 2020 r. przeznaczył 50 232 zł na pokrycie kosztów utrzymania dzieci z naszej gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych.

Na kontynuowanie nauki dla 1 osoby usamodzielnianej z rodziny zastępczej oraz dla 1 osoby usamodzielnianej z placówki opiekuńczo – wychowawczej PCPR przeznaczył po 6 312 zł.

W 2020 r. nie wydatkowano środków na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych z terenu gminy Kolbuszowa, nikogo nie skierowano do udziału w programie korekcyjno- edukacyjnym.

Ponadto PCPR w 2020 r. realizował 2 projekty:

- „Aktywny Samorząd”, którym objętych zostało 16 osób,
- „Doposażenie wypożyczalni sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitującego i wspomagającego prowadzonej przez PCPR w Kolbuszowej, skorzystało 11 osób.

PCPR w Kolbuszowej w 2020 r. nie organizował szkoleń dla rodziców, jednak była zorganizowana grupa wsparcia w ramach, której odbyły się dwa spotkania, w których wzięło udział 5 osób. PCPR w 2020 r. zatrudniał dwóch przeszkolonych pracowników, którzy pracowali z rodzinami z terenu gminy Kolbuszowa.

CEL STRATEGICZNY III: Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

1. Aktywizowanie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki środowiskowej.

Na terenie miasta i gminy Kolbuszowa na dzień 31.12.2020 r. zamieszkiwało 4545 osób w wieku poprodukcyjnym, w tym 3036 kobiet i 1509 mężczyzn. Ze wszystkich form wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej skorzystało 230 osób starszych, w tym 152 kobiety i 58 mężczyzn. Z pośród nich 78 to osoby niepełnosprawne, z czego 53 to kobiety i 25 to mężczyźni, są to osoby w wieku poprodukcyjnym zamieszkujące gminę Kolbuszowa korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. W większości są to osoby samotne, długotrwale chore wymagające pomocy osób drugih w wykonywaniu podstawowych czynności domowych.

Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia usługi opiekuńcze, pomoc finansową, pracę socjalną, pomoc rzeczową. W 2020 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych w postaci pomocy domowej dla osób starszych i niepełnosprawnych skorzystało 39 osób, nie była świadczona pomoc sąsiedzka. Usługi opiekuńcze w 2020 r. świadczyło 13 opiekunek zatrudnionych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kolbuszowej na podstawie umowy o pracę. W 2020 r. świadczone były specjalistyczne usługi opiekuńcze z zaburzeniami psychicznymi i z tej formy pomocy skorzystało 12 dzieci. W 2020 roku w domach pomocy społecznej przebywało łącznie 27 osób. Z tego 18 osób przebywało przez cały rok, pozostałe 9 osób rozpoczęło lub zakończyło pobyt w trakcie roku. Średni miesięczny koszt utrzymania jednej osoby w domu pomocy społecznej w 2020 r. kształtował się na poziomie 3860 zł. Z dochodów osób umieszczonych w domach pomocy społecznej wynika, że gmina Kolbuszowa jest zobowiązana dopłacać do każdej osoby średnio po około 2352 zł miesięcznie. Na zadanie kierowania osób z terenu gminy Kolbuszowa do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za ich pobyt w domu w 2020 r. wydatkowano kwotę 625 164,49 zł.

W Gminie Kolbuszowa działa także Dzienny Dom Senior+ w Hucie Przedborskiej, dla osób nieaktywnych zawodowo powyżej 60 roku życia. Jego celem jest zapobieganie wykluczeniu oraz marginalizacji życia społecznego osób starszych poprzez zapewnienie im różnorodnych form aktywizacji i samorealizacji. Wszystkim osobom zapewniony jest ciepły posiłek oraz dowóz z miejsca zamieszkania. Placówka zapewnia osobom starszym pomoc w czynnościach dnia codziennego, zajęcia edukacyjne, kulturalno –oświatowe, oświatowe,

aktywizujące społecznie, zajęcia ruchowe i rehabilitacyjne. W 2020 r. w Dziennym Domu Senior+ uczestniczyło 29 osób.

W Gminie Kolbuszowa działa również Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, gdzie uczestniczą także osoby starsze. Głównym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy jest wspieranie i pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, barier integracji, podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnych egzystencji. Poprzez swoją działalność służy wsparciem społecznym, pozwalającym zaspokoić podstawowe potrzeby życiowe uczestników i uczy samodzielności. W 2020 r. do Środowiskowego Domu Samopomocy w Kolbuszowej uczęszczało 60 osób, w tym 7 kobiet powyżej 60 roku życia i 2 mężczyzn powyżej 65 roku życia.

W gminie Kolbuszowa działa również Dzienny Dom Pobytu dla seniorów przy Parafii Świętego Brata Alberta w Kolbuszowej, gdzie uczęszczają osoby starsze, długotrwale chore, niepełnosprawne.

W Dziennym Domu Seniora „Dom Św. Brata Alberta” w 2020 r. uczestniczyło 25 seniorów z terenu gminy Kolbuszowa, z usług opiekuńczych realizowanych w miejscu zamieszkania skorzystało 15 osób, z sąsiedzkich usług opiekuńczych 10 osób, natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych 25 osób. W 2020 r. świadczona była również teleopieka z której skorzystało 35 osób (osoby korzystające z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych).

Na terenie Gminy Kolbuszowa działa Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, który świadczy pomoc pielęgnacyjno-medyczną dla osób niepełnosprawnych, starszych i długotrwale chorych. W 2020 r. z terenu Gminy Kolbuszowa pod opieką ZOL-u było 49 osób.

2.Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

Na terenie miasta i gminy Kolbuszowa w zakresie aktywizacji osób starszych działają placówki zapewniające wsparcie. W ramach Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie charytatywne, Zarząd Miejsko-Gminny w Kolbuszowej, działa Klub Starszych Nastolatków, z którego w 2020 r. z terenu naszej gminy skorzystało 55 osób. Klub w stałej formie działał do marca 2020 r. Po tym okresie spotkania w Klubie zostały zawieszony ze względu na sytuację epidemiczną. W okresach poluzowania obostrzeń organizowane były jedynie zajęcia gimnastyki rehabilitacyjnej z zachowaniem reżimu sanitarnego. W grudniu 2020 r. stowarzyszenie włączyło członków Klubu do działań realizowanego programu

„Pozytywka”. Odbiorcami zadania „Pozytywka” było ponad 250 osób-dzieci i młodzieży z terenu pięciu powiatów województwa podkarpackiego.

Zorganizowano akcję „Paczka dla Seniora” – przygotowano 42 paczki dla samotnych seniorów z gminy Kolbuszowa. Paczki z artykułami spożywczymi, środkami czystości i tekstyliami zostały przekazane osobom potrzebującym w okresie Świąt Bożego Narodzenia.

Na terenie Gminy Kolbuszowa działa Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, który organizuje różnego rodzaju imprezy kulturalno-edukacyjne dla osób starszych. W 2020 r. związek zrzeszał 135 członków. W 2020 r. zostały zorganizowane przez Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów dwie imprezy: Dzień Babci i Dziadka, w których uczestniczyło 94 osoby oraz wyjazd do kina, w którym uczestniczyło 48 osób. Od miesiąca marca 2020 r. biuro jest nieczynne, nie są organizowane żadne spotkania w związku z sytuacją pandemii COVID-19, wszystkie sprawy załatwiane są zdalnie.

Na terenie Gminy Kolbuszowa działa Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna gdzie Koło Gospodyń Wiejskich z Weryni zorganizowało zwiedzanie wystaw dla osób starszych, w których wzięło udział 27 seniorów. Ponadto w 2020 r. 4116 czytelników wypożyczyło 73 409 książek na zewnątrz i na miejscu, z czego powyżej 60 lat było 438 czytelników. Seniorzy z terenu Gminy Kolbuszowa mają możliwość uczestniczenia w zajęciach odbywających się na krytej pływalni „Fregata w Kolbuszowej. W 2020 r. na krytej pływalni odbywały się zajęcia w wodzie, mające na celu poprawienie kondycji ruchowej osób starszych i niepełnosprawnych. Koordynacja ruchowa w formie ćwiczeń dla seniorów jest bardzo ważna, pozwala dłużej cieszyć się dobrą kondycją ruchową jak również pomaga na wiele schorzeń i dolegliwości oraz poprawia samopoczucie osób w starszym wieku. W 2020 r. odnotowano 458 wejść seniorów z terenu Gminy Kolbuszowa na pływalnię.

W 2020 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej realizował projekt socjalny „Wyprawka 2020” dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych, ubogich i potrzebujących z terenu gminy Kolbuszowa.

Pracownicy socjalni w projekcie dokonali analizy sytuacji osób starszych, niepełnosprawnych, samotnych z terenu gminy Kolbuszowa potrzebujących pomocy i wsparcia. Zakupiono artykuły tekstylne oraz artykuły przemysłowe. Pracownicy socjalni zrobili 24 paczek dla 24 rodzin (o łącznej liczbie 28 członków). Paczki zostały rozwiezione do osób potrzebujących. Osoby, które otrzymały taką pomoc zaspokoili podstawowe potrzeby i poprzez to zwiększyły poczucie własnej wartości. Poczuli się docenieni, okazali wdzięczność i sympatię.

Na terenie miasta i gminy Kolbuszowa na rzecz seniorów w 2020 r. działało dwóch wolontariuszy, którzy robili zakupy, wykupowali leki, zaopatrywali w środki higieniczne i ochronne (płyny do dezynfekcji, rękawiczki, maseczki). Z tej formy pomocy skorzystały osoby starsze, niepełnosprawne, przewlekle chore, samotne z terenu gminy.

CEL STRATEGICZNY IV: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

1. Wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej

W celu doskonalenia umiejętności zawodowych oraz wzbogacania wiedzy w zakresie pracy z klientami pomocy społecznej, pracownicy Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej systematycznie uczestniczą w szkoleniach zewnętrznych. Zorganizowano cykliczne spotkania pracowników Ośrodka, których tematyka odpowiadała na aktualne zapotrzebowanie, m.in. interpretacji i stosowania nowych przepisów prawa, postępowania w sytuacjach kryzysowych, wypalenia zawodowego itp.

Pracownicy M-GOPS w Kolbuszowej cały czas podnoszą swoje kwalifikacje i w 2020 roku brali udział w szkoleniach, kursach, konferencjach zarówno w płatnych jak bezpłatnych takich jak:

- Dom Pomocy Społecznej - nowelizacje 2019/2020 (1 pracownik)
- Mała Akademia Mistrzostwa Kadrowo- Płacowego (1 pracownik)
- Zasady ustalania uprawnień do świadczeń krótkoterminowych oraz ich wysokości dla pracowników - wybrane zagadnienia (1 pracownik)
- Szkolenie z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej (1 pracownik)
- Jak z ramienia OPS zorganizować pomoc osobom potrzebującym w czasie zagrożenia epidemicznego? Jak organizować usługi opiekuńcze, wypłatę świadczeń, jak zadbać o bezpieczeństwo pracowników? Jakie procedury wdrożyć w OPS w czasie kryzysu? (1 pracownik)
- Przyznanie pomocy społecznej przez Ośrodki Pomocy Społecznej w czasie stanu epidemii(1 pracownik)
- Rozliczanie wynagrodzeń w dobie koronawirusa (1 pracownik)
- Jak prawidłowo dokonać wydatków w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej do 130000 zł po 1 stycznia 2021 r. oraz jak prawidłowo opisywać faktury według nowego PZP aby nie narazić się na zarzut kontroli RIO/UZP (1 pracownik)
- Stypendia Szkolne 2020 z uwzględnieniem COVID-19 oraz Tarcz Antykryzysowych (1 pracownik)

- Prawo pracy w 2020 r. (1 pracownik)
- Przeciwdziałanie przemocy w praktyce 3 spotkania (15 pracowników)
- Fundusz alimentacyjny – nowości na okres 2020/2021 (1 pracownik)
- Zmiany w zakresie dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów RODO (9 pracowników)
- Warsztaty makramy (1 pracownik)
- Praca z osobami chorymi psychicznie relacja socjalna z osobą chorą na schizofrenię (1 pracownik)
- Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych – zmiany prawne (3 pracowników)
- Ćwiczenia w bólu. Jak dobierać, co zalecać i jak budować progresję w przewlekłych bólach pleców (1 pracownik)
- Przewlekły ból w praktyce fizjoterapeuty (1 pracownik)
- 20 testów klinicznych, które powinien znać każdy fizjoterapeuta (1 pracownik)
- Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Aspekty prawne (2 pracowników)

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia ogółem 67osób w tym:

- jednego starszego specjalistę pracy socjalnej – koordynatora
- czterech starszych specjalistów pracy socjalnej
- dwóch specjalistów pracy socjalnej
- trzech starszych pracowników socjalnych
- trzech pracowników socjalnych

Łącznie prace socjalną świadczy trzynastu pracowników socjalnych.

W strukturach OPS funkcjonuje ośrodek wsparcia Dzienny Dom Senior + w Hucie Przedborskiej. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje również z Środowiskowy Domem Samopomocy w Kolbuszowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

2. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej

Jedną z form współpracy mieszkańców i jednostek samorządu terytorialnego przy realizacji zadań publicznych jest inicjatywa społeczna jako metoda, której celem jest wspólne realizowanie zadania publicznego na rzecz społeczności lokalnej.

Przykładem w/w działalności jest między innymi Polski Komitet Pomocy Społecznej (PKPS), który realizuje różne przedsięwzięcia i programy na rzecz społeczności.

W 2020 r. PKPS świadczył działalność pomocową i realizował programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży (program „Pozytywka”, którego odbiorcami było ponad 250 dzieci i młodzieży z terenu 5 powiatów województwa podkarpackiego), prowadził Świetlicę Profilaktyczno - Wychowawczą, a w ramach akcji „Paczka dla Seniora” przygotowano 42 paczki dla osób samotnych z Gminy Kolbuszowa, działał „Klub Starszych Nastolatków”, z liczbą 55 członków.

PKPS prowadzi Punkt Pomocy Żywnościowej, dystrybuujący żywność dla mieszkańców gminy Kolbuszowa, skierowanych przez OPS w Kolbuszowej do odbioru pomocy żywnościowej w ramach FEAD podprogram 2019. W 2020 r. z w/w pomocy skorzystało 308 osób. Zorganizowano także dostawy produktów żywnościowych POPŻ, które były rozdysponowane przy pomocy przedstawicieli Wojsk Obrony Terytorialnej (WOT).

Łącznie w okresie od stycznia do czerwca 2020 r. osobom wydano 22032,58 kg /l żywności.

Z kolei działający przy Parafii p.w. Wszystkich Świętych „Caritas” organizuje wielorakie formy pomocy. Osoby należące do tej grupy niosą bezinteresowną pomoc mieszkańcom Kolbuszowej, a także spoza parafii. W okresie Świąt Bożego Narodzenia, jak i Wielkanocy przygotowują paczki dla osób potrzebujących.

Na terenie gminy działa Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, która w 2020 r. organizowała spotkania dla osób dorosłych, starszych i dzieci z terenu naszej gminy. Zrealizowano wernisaże, wystawy malarstwa, grafiki, koncerty, spotkania autorskie on-line, prelekcje na kanale YouTube, lekcje edukacyjne, kursy z programów „word” i „excel” dla dzieci, lekcje biblioteczne oraz zajęcia podczas ferii.

Szereg z w/w spotkań prowadzono on-line ze względu na epidemię covid-19, gdyż biblioteka była całkowicie zamknięta przez 59 dni, a na kanale YouTube i Facebooku biblioteki było 34 152 wyświetleń.

Kryta Pływalnia „Fregata” zapewnia mieszkańcom regionu i turystom bogatą ofertę czynnego wypoczynku i rekreacji. Infrastruktura obiektu stanowi bazę dla zawodów sportowych klasy szkolnej oraz pozwala na organizację lekcji wychowania fizycznego i nauki pływania.

Budynek został również wyposażony w szereg udogodnień, umożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z obiektu.

Pływalnia w 2020 r. realizowała zajęcia w wodzie, mające na celu poprawienie kondycji ruchowej osób starszych i niepełnosprawnych.

Działania na rzecz mieszkańców prowadził także Miejski Dom Kultury (MDK), który w 2020 r. zorganizował zajęcia tańca współczesnego, śpiewu, nauki gry na instrumentach,

warsztaty dla Klubu Seniora, warsztaty z zakresu choreografii. W poszczególnych filiach odbywały się spotkania o różnorodnej tematyce, zajęcia feryjne dla dzieci, organizowano Dzień Kobiet. Wszelkie działania w połowie marca przerwała pandemia Koronawirusa i większość zajęć zawieszono. Część zajęć prowadzono w ścisłym reżimie sanitarnym i z ograniczeniem liczby uczestników i podziałem na małe grupy, a z niektórych można było obejrzeć transmisję na stronie MDK. Zorganizowano także VII Festiwal Żywej Muzyki, Dożynki, Jazz nad Nilem, Festiwal Małych Krokodyli, a także koncert Orkiestry Dętej i koncert kolęd i pastorałek z repertuaru Władysława Pogody bez udziału publiczności i poprzez transmisje na stronie internetowej MDK.

W Domu Kultury działa również Orkiestra Dęta, do której należały zarówno osoby dorosłe, starsze oraz młodzież, a efektem ich pracy były koncerty.

Fundacja Na Rzecz Rozwoju Kultury Fizycznej i Sportu w Kolbuszowej zorganizowała na rzecz mieszkańców Gminy Dzień Babci i Dziadka dla Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów, Dzień Kobiet dla organizacji lokalnych oraz Festiwal Psalmów Dawidowych dla wszystkich mieszkańców.

Działająca na terenie Gminy Kolbuszowa Regionalna Fundacja Rozwoju „Serce” prowadziła szereg działań na rzecz społeczności lokalnej. Fundacja udzielała wsparcia finansowego w formie programów stypendialnych dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Zorganizowano i dofinansowano opał na zimę dla ubogich i wielodzietnych rodzin z terenu Kolbuszowej i okolic, a także przygotowano paczki żywnościowych dla rodzin z terenu powiatu kolbuszowskiego w okresie świątecznym.

Działania podejmował także Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej, który prowadził projekty socjalne:

- „Świąteczny podarek” dla osób potrzebujących i rodzin z terenu gminy Kolbuszowa, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- „Wyprawka 2020” dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych, ubogich i potrzebujących z terenu gminy Kolbuszowa, gdzie zakupiono artykuły tekstylne oraz artykuły przemysłowe i zrobiono 24 paczek dla rodzin.

Ośrodek nawiązał również współpracę z Regionalną Fundacją Rozwoju „Serce” w Kolbuszowej, która zorganizowała i przygotowała paczki żywnościowe. Pracownicy socjalni po dokonaniu analizy i diagnozy osób potrzebujących rozwieźli paczki do 30 osób z terenu tej gminy.

3. Interdyscyplinarne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców.

Gmina Kolbuszowa podejmuje kroki mające na celu poprawę i zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia i zapewnienia powszechnie dostępnych usług na rzecz mieszkańców.

W ramach programu rewitalizacji gmina Kolbuszowa zaplanowała:

- przebudowę budynku gospodarczego przy ul. Narutowicza i utworzenia w nim Domu Pobytu Dziennego Seniora,
- zagospodarowanie terenu wzdłuż rzeki Nil
- przebudowę budynku dworca w Kolbuszowej i zagospodarowanie jego otoczenia.

Obecnie trwa budowa Dziennego Domu Seniora przeznaczonego dla ok. 30 osób w wieku powyżej 60 roku życia. Celem jego działalności ma być zapewnienie osobom starszym różnych form aktywności: ruchowej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej.

Na inwestycję udało się pozyskać dofinansowanie z dwóch źródeł: 2,3 mln zł z Regionalnego Programu Operacyjnego oraz ponad 22 tys. zł z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Natomiast planowane zagospodarowanie terenu wzdłuż rzeki Nil obejmuje przebudowę ul. Parkowej, budowę deptaka, budowę sceny do imprez plenerowych oraz wyposażenie otoczenia w stoły do gier i ławki. W ramach zadania powstaną również nowe miejsca postojowe przy ul. Narutowicza.

Trwają także prace przebudowy budynku dworca w Kolbuszowej oraz zagospodarowania jego otoczenia w celu utworzenia nowoczesnego centrum przesiadkowego.

Budynek dworca w Kolbuszowej będzie przebudowany i zmodernizowany. Zostanie wykonana kompleksowa modyfikacja energetyczna budynku, przebudowa przyłączy elektroenergetycznych, wodnych, kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz teletechnicznych, instalacja oświetlenia ulicznego, a także wyposażenie placu wokół dworca w elementy małej architektury i zieleni. W wyniku realizacji inwestycji zmieni się układ i przeznaczenie pomieszczeń. Część prac przy budynku związana z obsługą pasażerów będzie prowadzona w ramach projektu Podmiejska Kolej Aglomeracyjna - dzięki współfinansowaniu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Na powyższe zadania gmina Kolbuszowa planuje przeznaczyć ok. 14 mln zł.

Ponadto na terenie gminy w 2020 r. wykonano przebudowę części budynku byłych warsztatów szkolnych przy ul. Jana Pawła II i utworzono parking na terenie Inkubatora Przedsiębiorczości.

Na terenie Liceum Ogólnokształcącego w Kolbuszowej trwa przebudowa i rozbudowa budynku strzelnicy, który ma służyć uczniom LO.

Parafia pw. Wszystkich Świętych ma wykonać przebudowę „Katechetówki” oraz zaadaptować pomieszczenia w podziemiach budynku kościoła na potrzeby Domu Wsparcia Rodziny. Koszt tych inwestycji wyniesie około 4,5 mln zł. Wartość całego projektu - „Ograniczenie problemów społecznych i gospodarczych w Gminie Kolbuszowa poprzez nadanie nowych funkcji lub przywrócenie funkcji zdegradowanym terenom i obiektom wraz z zagospodarowaniem ich otoczenia”, wyniesie ponad 18,5 mln zł. Dofinansowanie to niemal 10 mln zł.

W 2020 roku za pośrednictwem Referatu Inwestycji Gminnych zostały zrealizowane następujące zadania:

- budowa zestawu zabawowo - rehabilitacyjnego na terenie Szkoły Specjalnej w Kolbuszowej Dolnej
- montaż orbitreka przy placu zabaw w Bukowcu
- montaż huśtawki „bocianie gniazdo” oraz sprężynowca przy placu zabaw w Przedszkolu w Kolbuszowej Górnej
- budowa placu rekreacyjnego wraz z montażem obiektów małej architektury przy kompleksie sportowo - rekreacyjnym „Orlik” w Widelce.

Natomiast organizacjom pozarządowym prowadzącym działania na rzecz inicjatyw społecznych udzielono następujących dotacji:

- organizacjom związanym z upowszechnianiem kultury fizycznej i sportu

- Fundacji na Rzecz Rozwoju Kultury Fizycznej i Sportu - 443 000 zł
- UKS Tiki - Taka Kolbuszowa - 20 000 zł

- związane z pomocą społeczną, w tym pomocą rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej

- PKPS ZMG Kolbuszowa - 82 000 zł
- Caritas - 5000 zł

- związanym z działalnością na rzecz ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa

- ROD Prefabet Kolbuszowa - 2000 zł

- związane z działalnością na rzecz osób w wieku emerytalnym

- PKPS ZMG Kolbuszowa - 2000 zł
- PZERiInm. w Kolbuszowej - 2000 zł
- LGD Siedlisko - 2000 zł

- związanym ze wspieraniem i upowszechnianiem kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury

- Stowarzyszenie Lolek w Kupnie - 7000 zł
- związanym z działalnością na rzecz osób niepełnosprawnych
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym - 2000 zł
- w ramach procedury ustawy o sporcie
- UKS Kupno - 5000 zł
  - SSKK Nordic Walking - 5000 zł
  - MUKS Sokół Kolbuszowa Dolna -150 000 zł
  - KKS Kolbuszowianka - 12 000 zł
  - UKS Fregata - 20 000 zł
  - UKS Spartakus Kolbuszowa - 5000 zł.

Większość organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, szkół oraz instytucji z terenu tej gminy promuje idee wolontariatu. Zachęcają osoby do podjęcia działań jako wolontariusze, oraz uczestnictwa w różnych akcjach i konkursach (Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Szlachetna Paczka, zbiórki żywności dla najuboższych).

Wolontariuszem może zostać każdy. Wolontariat to przede wszystkim okazja do zrobienia czegoś dobrego dla drugiego człowieka, co już samo w sobie stanowi olbrzymią satysfakcję.

Starostwo Powiatowe w Kolbuszowej corocznie organizuje konkurs Wolontariusz Roku, którego celem jest promowanie idei wolontariatu i docenienie trudu pracy na rzecz osób potrzebujących z terenu gminy i powiatu kolbuszowskiego.

Ponadto w dobie pandemii Covid-19 trzech wolontariuszy z terenu gminy Kolbuszowa udzielało wsparcia osobom starszym i potrzebującym, którzy przebywali w izolacji domowej. Wolontariusze robili zakupy i dostarczali je do miejsca zamieszkania tych osób.

Na terenie gminy Kolbuszowa funkcjonuje 5 fundacji, 1 stowarzyszenie zwykłe i 67 stowarzyszeń zarejestrowanych w KRS.

W związku z epidemią Covid-19 większość organizacji pozarządowych w 2020 r. ograniczyła lub zawiesiła swoją działalność.

Każdego roku pracownicy M-GOPS w Kolbuszowej uczestniczyli w przygotowaniach do wigilii dla najuboższych mieszkańców naszej gminy, organizowanej na tut. Rynku. Ze względu na stan zagrożenia epidemicznego i wprowadzone obostrzenia w 2020 r. spotkanie nie odbyło się.

PODSUMOWANIE

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Kolbuszowa ukierunkowana jest na rozpowszechnienie, rozszerzenie i pogłębienie formy aktywności społecznej poprzez współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie i w powiecie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej.

W ramach wypracowanej strategii przyjęto nowoczesne podejście do tak ważnej sfery, jaką jest problematyka społeczna nastawiona na: wzmocnienie postaw aktywnych, wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej oraz ściśle powiązanie działań instytucji i organizacji społecznych w wypracowaniu lokalnego systemu reintegracji społecznej i zawodowej osób potrzebujących.

W „strategicznym modelu pomocy społecznej” istotną rolę odgrywa system wsparcia psychologicznego, umocnienie postaw aktywnych w każdej sferze obszaru społecznego i problemów indywidualnych, poradnictwa prawnego, pedagogicznego, terapii wyspecjalizowanej pracy socjalnej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest podstawą do realizacji trwałych wzorów zmian społecznych i przyczynia się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, aby w konsekwencji doprowadzić do integracji społecznej.

Dynamiczne przemiany powodują wzrost znaczenia kształtowania odpowiedniej strategii wszystkich służb zaangażowanych w jej realizację. Konieczne jest nieustanne monitorowanie otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego otaczającej nas rzeczywistości i dostosowywanie się do zmieniających się potrzeb. Wówczas skuteczność podejmowanych działań wiąże się z właściwym ukierunkowaniem strategicznym współdziałających instytucji i organizacji.